

1

Tai nenutiko per dieną, per mėnesį, netgi ne per metus. Greičiausiai tam prireikė laiko, trupučio laiko, bet rezultatas akivaizdus: Silvija tapo nematoma. Visi ją nurašė: stora, drovi, nevėkšla. Žodžiu, neverta susidomėjimo. Ji buvo ištrinta.

Jausmas nebuvo ypač nemalonus. Tarsi šiltai sau sėdėtum traukinyje ir stebėtum pro šalį skriejančius vaizdus. Kiti kalba, priima sprendimus, išipareigoja, rėkia, ginčijasi, smagiai pakojoja, o ji rašo ataskaitas, kurių niekas neskaito, net pati. Ji neką svarbesnę už vabaliuką, kuris septintą valandą ryto praropoj po įmonės *MaBelleNuit*, pardavinėjančios prašmatnius *made in France* čiuzinius, kurioje Silvija dirbo, langais. Vabaliukas geria, ropoja, verkia, valgo, bet ar jis yra, ar nėra – jokio skirtumo.

Iš pradžių ji bandė nepasiduoti, truputį, bent jau iš pradžių. Nėra paprasta tapti nematomai. Reikia laiko. Todėl pirmiausia ji tikėjo, kad ne viskas prarasta. Viskas dar buvo įmanoma, tai tebuvo liūdnas nesusipratimas, visa turėjo susitvarkyti. Silvijai norėjosi megzti draugystes, su kuo nors prie kavos aparato paplepėti, kokius būrelius renkasi vaikai, kaip savaitgalį su draugais kepė mėsą ant laužo, apie profsajungą, naują, balandį įsidarbinusį šefą ar nežmoniškai kaloringus pyragus įmonės valgykloje – žodžiu, apie gyvenimą. Ji iš anksto sugalvodavo pačias

gražiausias replikas, net labai juokingų pokštų. Deja, patys įtairgiausi atsakymai galvoje kildavo jau vienai sėdint prie darbo stalo, priešais kompiuterio ekraną su paplūdimio ir palmių vaizdu. Būdama su kitais ji tik linkčiodavo, sumurmėdavo kelis „taip“, o geriausiu atveju pakartodavo pašnekovo žodžius nutaisiusi priitariančiosios išraišką. Na, bet ji bent jau buvo su kitais kolegomis. Vienintelė Nadina, profsąjungos pirmininkė, ją drąsindama mirktelėdavo akimi. Ji buvo tarsi jos angelas sargas, tarsi sakė jai: „Matau, kad stengiesi, Silvija. Nepasiduok.“ Ir Silvija stengėsi, dar ir kaip, darė, ką gali, kad tik neišnyktų. Nelaimėi, išskyrus Nadiną, niekas nieko nepastebėjo.

Paskutinis jos bandymas pareikalavo milžiniškų, kone nežmoniškų pastangų. Iš pradžių ji valgyklos koridoriuje pamatė plakatą su užrašu: „Išmok kalbėti viešai ir susigrąžink pasitikėjimą savimi“. Prieš užsiregistruodama savaičių savaites svarstė, jai savaičių savaites suko vidurius. O vien pagalvojus, kad geriau jau nesiregistruos, vėl suskausdavo pilvą. Pabandė apie tai pasikalbėti su savo vyru Ninu, bet su juo reikėjo elgtis švelniai, kaip su snaige. Prieš dvejus metus jis buvo atleistas už šiurkštų pareigų pažeidimą ir išgyveno ne lengviausius laikus, gal net sirgo depresija. Psichiatras labai aiškiai pasakė: bet kokia jo pastanga turi būti pagirta, net tokia kaip lėkštės išplovimas ar karvelio piešinys. Svarbiausia nesukelti jam nė mažiausios įtampos. Todėl vieną rytą pasidaziusi ir linksmai nusiteikusi Silvija jam pranešė: „Ninai, žinai, užsiregistravau į viešojo kalbėjimo mokymus. Manau, kad man išeis į naudą! Šefas pats mane paskatino. Sako, kad yra pasiruošęs man padėti. Gal net karjeros laiptais galėčiau pakilti.“ Silvija kalbėjo nesąmones, nes jos šefui buvo visai vienodai, ar ji yra, ar jos nėra. Jam būtų vienodai, net jei ji užsiregistruotų į mokymus vaikščioti Marso paviršiumi. Bet su Ninu Silvija turė-

jo būti pozityvi. Ninas atsakė: „Puiku!“ Po atleidimo tai tapo pagrindiniu jo žodžiu. „Puiku“ nieko nereiškia. Gali suprasti kaip: „Eina šikt“, „Kaip gerai“ arba „Ne viską supratau, bet, šiaip ar taip, man sunku suprasti daug dalykų.“ O tada, kaip ir kiekvieną rytą, jis pabučiavo jai į lūpas, įsikabindamas į jos riebalų ringes aplink liemenį, nors ji negalėjo to pakęsti.

Automobilyje Silvija išsiverkė, makdonaldo tualete išsivėmė, o tada įėjo į pastatą, kur ir turėjo vykti mokymai. Ko jai čia reikia? Kam save taip kankinti? Ar ji mazochistė? Juk tik nori dalyvauti pokalbiuose prie kavos aparato, nori, kad jai kas nors nusišypsotų, paplekšnotų per petį, nori išgirsti: „Geros dienos, Silvija. Iki greito!“ Ir viskas. Kam viską taip komplikuoti ir registruotis į kažkokius mokymus? Tik visiška beprotė galėjo taip pasielgti, tik Silvija galėjo taip pasielgti! Ji jau ruošėsi atsistoti, išeiti ir sprukti, kiek kojos neša, bet tada kaip tik pasirodė lektorius, nešinas juodu, odiniu, Silviją išgąsdinusių portfeliu. Viskas, šakės.

Kryžiaus kelias truko tris dienas: rankų laužymas, ašaros pasislėpus, valandų skaičiavimas, pietūs su žmonėmis, pasakojančiais juokingas istorijas ir prajuokinančiais dailias merginas, mėgstančiais kalbėti viešai ir dėl to sulaukti pagyrų. Kodėl tokie mokymai traukia žmones, kuriems jų nė nereiškia ir kurie čia ateina tik pasirodyti? Silvija puikiai matė, kad lektorius apgailstavo dėl jos nesėkmės. Ir kuo labiau jis dėl to jaudinosi, tuo labiau Silvija lenkė galvą žemyn, stebėjimo į pėdas ar visa išraudusi murmėjo kvailystes. Paskutinį rytą jis ją, nešinę kavos su grietinėle puodeliu, pasivedė atokiau: „Ponia Verbaldi, gal pati to ir nepastebėjote, bet padarėte labai didelę pažangą. Prieš kelias minutes įvykęs jūsų ir Vincento pokalbis buvo labai įdomus.“ – „Nejaugi?“ Jai pavyko įterpti vos kelis „taip“ ir „ne“ to pasipūtusio vaikinio žodžių sraute. Bet lektoriui būtinai reikėjo už ką nors

ją pagirti. Jis neatstojo: „Elgėtės išties drąsiai. Nedvejodama įveikėte užduotį. Tikrai ne visi taip gali.“ Silvija puikiai matė, kad jis stengiasi baigti mokymus pozityvia gaida. Nevertėjo tiek stengtis. Ji pabandė jį nuraminti: „Žinote, man tai pirmas kartas, nes turiu sunkumų bendraudama su kitais. Bet darbe man to nelabai reikia. Atėjau tik iš smalsumo. Šiaip ar taip, man patiko. Ačiū.“

Pabaigoje kiekvienas turėjo pasidalinti išpūdžiais apie mokymus, įvertinti savo stipriąsias savybes ir ką dar reikia tobulinti. Tai padaryti reikėjo užlipus ant scenos, kalbant aiškiai, tiesia nugara, kojomis tvirtai stovint ant žemės, žvelgiant išdidžiu ir pasitikinčiu žvilgsniu. Greitai bus Silvijos eilė. Kol kiti dalyviai į ją spoksojo, kaklą išmušę raudonomis dėmėmis, burna išdžiūvo, liežuvį surakino, pradėjo trūkti oro, suktis galva. Ilgiau ji neištvers. Silvija pagriebė savo telefoną, priglaudusi prie ausies, mintyse skaičiuodama, palaukė apie dešimt sekundžių, o tada sušuko: „Čia mano kolega. Mano sūnus parkrito. Turiu bėgti, atleiskit!“ Lektorius šūktelėjo: „Silvija, paskambinkit man šį vakarą! Turiu su jumis pasikalbėti!“ Ji išlėkė nė nesiteikusi jam atsakyti ir bėgo, kaip nebuvo bėgusi nuo pat pradinės mokyklos laikų, kai visą laiką nieko daugiau ir neveiki, tik lakstai, tarsi gyvenimas būtų didžiulis žaidimų kambarys.

„Mano sūnus parkrito.“ Išpyškino pirmą į galvą šovusią mintį. Kelias minutes apėmė baimė, kad visata jai neatkeršytų, kad iš tikrųjų nesulauktų skambučio iš sūnaus mokyklos, bet viskas baigėsi gerai. Jos jaunėlis neparkrito, neparkrito ir ką tik iš mokyklos grįžęs vyresnėlis. Kodėl ji bet kokia kaina nori išlįsti iš savo kiaušto? Kam to reikia? Vieni šioje žemėje yra tam, kad plepėtų, kiti, kad klausytų, užsirašintų ir linksėtų. Reikia ir žiūrovų, nes kitaip žvaigždės, vadovai, direktoriai ir politikai nė neegzistuotų. Silvija turėjo susitaikyti su savo padėtimi ir būti savo vietoje. Pasijutusi

nuostabiai nusprendė nuvažiuoti iki Bordo. Ji niekada ten nevažiuodavo: per toli, per daug žmonių, per daug streso, vis trūksta laiko, bet dabar juk turi laiko. Pasivaikščiojo senamiesčio gatvėmis, stabtelėjusi prie didžiulės vitrinės pažvelgė į savo atvaizdą. Ji turi priimti šį kūną. Ir turi pradėti jau šiandien. Taip, ji stora, dar storesnė nei pernai, bet apvalus veidas išlygina raukšles, atrodo jauniau. Taip, gal jos plaukai ir plonyčiai, jau pradėję žilti, bet juk svarbiausia, kad apskritai tuos plaukus turi! Taip, ji turi labai netinkamoj vietoj esantį apgamą – ant nosies, bet juk galėjo būti ir blogiau – ant pat nosies galo. Tas pats ir dėl viršutinės lūpos, kuri buvo per plona, bet juk ir kai kurių aktorių ji tokia pat plona, bet joms tai nuostabiai tinka. Na, gal Silvija ir neturi pakankamai pinigų jai tinkančiai suknelei – kuri dailiai kristų, paslėptų riebalų ringes, kartu gražiai aptempdama krūtis, – bet juk gali lankytis uždaruose didelių dydžių pardavimuose, o gal net ras ką nors nepaprasto per kitus vasaros išpardavimus. Po velnių, juk ji turi, kas svarbiausia! Ji neserga, visi kraujo tyrimai nepriekaištingi: jokio diabeto, nepaisant svorio, jokio vėžio. Silvija buvo gyva, laisva ir gyva, kai kiti dreba krentant bomboms, sėdi uždaryti lageriuose ir kalėjimuose. Silvija laisva ir gali suvalgyti ledų. Nusipirkusi tris rutuliukus su grietinėle, atsisėdo ant suoliuko ir išsiverkė.

Apie tą dieną niekam nepasakojo. O kam? Ką tik namo grįžo jos sūnūs. Vienuolikmetis tiesiog netvėrė kailyje. Prieš kelias savaites jis sugalvojo, kad turi parašyti operą, ir susirado italų kalbos mokytoją, tiksliau, vyresnį mokinį italą (nes operą, pasirodo, galima rašyti tik itališkai), už kurio pamokas internetu atsilygindavo matematikos pamokomis. Kaip ji galėjo pagimdyti tokios turtingos vaizduotės sūnų, nors pati jos nė lašelio neturi? Silvija bandė apie tai pasikalbėti su Ninu, bet jis nukirto: „Kiekvienas vaikas skirtingas.“ Jis buvo teisus. Bet ar Aleksis nebuvo pernelyg

skirtingas? Jis jau peršoko vieną klasę, sukonstravo miniatiūrinį lėktuvėlį, „taip“ galintį ištarti robotuką, fluorescencinę USB laikmeną, tikslų Žemės sprogimo laiką. Ne, to tikrai buvo per daug. Silvija prisibijoję Aleksio, net jei puikiai tai nuo jo slėpė. O vyras nelis penkiolikmetis Maksansas kėlė visai kitokį nerimą: jis buvo pernelyg panašus į ją. Jau treji metai turi antsvorio, beveik tiek pat, kiek ir mama, o pastaruoju metu vis sunkiau iš jo išlupti visą sakinį. Silvija netyčia rado jo dienoraštį, pilną paverkšlenimų ir erotinių piešinių. Ar jam gresia depresija? Ar ji turėtų jį užrašyti į antsvorio turinčių paauglių užsiėmimus, kovos menų treniruotes? O gal būtinai reikia nuoširdaus motinos ir sūnaus pokalbio? Ninas sako: „Aš jo amžiaus irgi toks buvau.“ Taip, bet jei tai paveldima, bus dar blogiau. Ar jis seks tėvo pėdomis?

*

Nuo tada, kai Silvija susitaikė su savo padėtimi, po tų nepaprastųjų mokymų jautėsi daug geriau. Kai esate pamišta, niekas nieko nereikalauja – tad kodėl tuo nepasimėgavus? Juk kas nesvajuoja nieko neveikti, gal tik atsakyti į kelis telefono skambučius, pietauti nuo pusės dvylikos, o pusę penkių jau keliauti namo? Ir niekas tau galvos nekvaršina. Silvijai štai taip pasisekė, o ji iki šiol tuo nė nepasimėgavo. Ji tik graužėsi, kad šefas visus susitikimus susiplanuoja be jos pagalbos, neištaria jai nė žodžio, palieka tik kokį neįskaitomą lipnų lapelį. O ko čia nervintis? Metus laiko ji dirba rinkodaros skyriaus direktoriaus Žano Deniso Lediū sekretore, ir jos darbai ištirpo kaip sniegas saulėje. Bet, gerai pagalvojus, juk visai puiku? Lediū sekretorės pareigas patikėjo savo naujausio modelio telefonui (kurio kaina prilygo Silvijos mėnesio uždarbiui). Telefonas jam primindavo susitikimų laiką, pateikdavo pardavimų duomenis, išsiųsdavo automatiškus atsakymus, turėjo daugybę programėlių, kurios veikė daug

efektyviau nei Silvija. Ji niekada prieš jį nelaimės! Reikia su tuo susitaikyti. Dėl to sielodamasi ji nieko nepakeis.

Įtampa atslūgo. Silvija liovėsi galvojusi, kaip čia ką nors tinkamo pasakius prie kavos aparato, su kuo čia papietavus, kaip čia pagavus šefo žvilgsnį; ji net nustojo sveikintis su apsaugos darbuotoju, kuris jos nė nepastebėdavo. Silvijai tai buvo didžiulis žingsnis į priekį, bet to niekas nepastebėjo. Bet ne tai buvo svarbu. Silvija dirbo kaip ir anksčiau. Gal greičiau, gal geriau. Darbus ji atlikdavo daugiausia per dvi valandas, kartais per valandą penkiasdešimt minučių. Užsukdavo į finansų skyrių išsiaiškinti paskutinio „naujagimio“ čiužinio *Lys Angel*, labiausiai dominančio Ledių (ypač Azijos rinkoje, nes kinai jį graibstyte graibstė), pardavimų skaičius. Kartais rezervuodavo šefui staliuką jo mėgstamiausiame restorane *Accords des mets* 12.30 val. (Ledių mėgdavo pietauti ilgai). Silvija trumpai atsakydavo visiems įkyruoliams, kad Ledių neturi laiko, ypač finansų skyriaus direktoriui, kuriam visą laiką reikėjo aptarti reikalus, o Ledių jo tiesiog pakęsti negalėjo. Siųsdavo jam paskutinius techninius *Sweet Air* čiužinio bandymus, kuriuos pati greitai peržvelgdavo nieko nesuprasdama, na ir ieškodavo informacijos apie Džesiką For, serialo *Tikėk* ketvirto sezono žvaigždę, spindėjusią paskutiniame Kanų festivalyje ir Fransio Bleiko filme, beje, kaip ir visuose kituose filmuose, – Ledių būtinai reikėjo, kad ji sutiktų būti *Sweet Air* čiužinio, sukurto naudojant naujausias technologijas ir pasirodysiančio pavasarį po dvejų metų, veidu. Ledių to norėjo, niekas tuo netikėjo, bet Ledių norėjo. Silvijai patiko, kad jos šefas svajotojas. Todėl ir ji pati pradėjo tuo tikėti. Džesika For nuostabiai tiktų šiam čiužiniui. Angeliško veido Džesika vartytųsi ant čiužinio, ir visi jį graibstyte graibstyty.

Kaip gerai, kad Silvija susipažino su Džesika. Džesika tiesiogine šio žodžio prasme Silviją ištraukė iš nuobodulio liūno, kai

prieš metus Lediu paliko ją sklęsti kosminėje tuštumoje. Džesikos dėka Silvija galėjo vaidinti nepaprastai užimtą – išmeiguoti akis į ekraną energingai spaudyti kompiuterio pelę. Džesika buvo jos gelbėjimosi ratas, juolab kad Lediu paprašė paruošti apie ją išsamią spaudos apžvalgą. Silvija užsiregistravo visuose jos gerbėjų tinklalapiuose, tapo jos paskyrų tviteryje, feisbuke bei instagrame sekėja ir net užsisakė jos vyro meno galerijos Niujorke naujienlaiškį. Kasdien apie vienuoliktą valandą Silvija padėdavo ant Lediu stalo savo darbo rezultatą. Apžvalgoje buvo informacijos apie naujausius jos filmus, interviu ištraukos, instagrame nuotraukos, feisbuko ir tviterio įrašai, net internete sklindančios kvailos, bet ne piktos paskalos. Lediu retai pakeldavo galvą ir niekada nepadėkodavo. Toks jau jis buvo: nepastebėdavo Silvijos, tarsi jos čia nė nebūtų, tarsi nė nežinotų, kad gali jai ką nors pasakyti. Silvija priprato. Į jį kreipdavosi labai tyliai, todėl nebūdavo taip nesmagu, kai Lediu neatsakydavo, – Silvija tada galėdavo galvoti, kad jis tiesiog neišgirdo. Kartais, bet labai retai Lediu pakeldavo galvą ir pasakydavo ką nors itin netikėto: „Ar esate ragavusi lietaus žiedų arbatos? Sako, kad paragavęs iškart atsiduri Azijoje!“, „Japonams patinka vakarietiškas gyvenimo būdas, bet jie patys nenori to pripažinti“, „Du nuogi ant čiužinio besivoliojantys vyrai – ką manot?“ Atsakyti nereikėdavo, jis kalbėdavosi su savimi. Tos kažkokios arbatos Silvija jam nupirko norėdama parodyti, kad klausosi jo ir stengiasi, bet Lediu jos taip ir neišgėrė. Tas vyras buvo kitos rūšies, neįmanoma paslaptis tokiai kaip ji, augusiai paprastoje šeimoje, kurioje kiekvienas žino savo vietą, o kalba neprikaišiodamas paslaptinę reikšmių į kiekvieną žodį.

Aišku, būdavo ir sunkesnių dienų, kai, nepaisant didžiulių pastangų, Silvijai nepavykdavo rasti užsiėmimo. Sunkiausia būdavo, kai pradingdavo Džesika. Kartais ji nieko nekeldavo į socialinius tinklus, tiesiog išnykdavo. Praeitais metais Džesika

išnyko dvidešimt aštuonioms dienoms. Beveik mėnesiui. O tai ilgas, labai ilgas laiko tarpas. Ypač kai reikia darbe kaip nors pratempti aštuonias valandas, ir dar pietų pertrauką. Galiausiai Silvija nusprendė pažiūrėti Džesikos serialą *Tikėk*, o paskui dar kartą peržiūrėjo angliškai, kad pagerintų savo anglų kalbos akcentą. Kada nors gal pravers. Nors, jei jau atvirai, Džesikos For ir Silvijos Verbaldi keliai greitai laiku tikrai nesusikirs, nes Silvija tik rinkodaros skyriaus direktoriaus Žano Deniso Lediū sekretorė, dirbanti įmonėje *MaBelleNuit*, besirūpinančioje miegu pačių turtingiausiųjų ar bent jau tų, kurie pasiruošę už čiužinį sumokėti daugiau nei trijų minimalių algų sumą. Ir taip aišku, kad ponija For greičiausiai niekada neužklys į už šešiasdešimties kilometrų nuo Bordo esančią Žue la Turo pramoninę zoną, kad pagaliau pasirašytų reklamos sutartį. Bet juk niekada negali žinoti. Mokesčių inspekcija kartais priverčia mus pasukti netikėtais keliais. Tiesą pasakius, Silvijos pastangų niekam nereikėjo, nes įmonės rezultatai buvo lengvai pasiekiami per vidinį tinklą, Lediū ir pats gebėjo rezervuoti staliuką restorane, o Džesika For niekada čia nė kojos nebuvo įkėlus. Ir ką? Tai tiesiog darbas, nuo kurio nepavargsti, o svarbiausia, už jį mokama, nes Ninas atlyginimo nebegaudavo, tiksliau, gaudavo tiek mažai, kad niekas nė nepastebėdavo.

Gerai pagalvojus, daugiausia laiko darbe ji sugaišdavo savo vyrui Ninui. Jis skambindavo jai dėl kiekvienos smulkmenos: neranda alaus, kažkur nukišo labai svarbų telefono numerį (kaimyno, užsukšančio pasiskolinti žoliapjovės), pamiršo pirkinį sąrašą, nežino kryžiažodžio atsakymo ar net priėmė labai svarbų sprendimą: teiks savo kandidatūrą naujam darbui, o gal visgi ne, dar per anksti, pirma eis į mokymus, bet kaip gaila, kad užimtumo tarnybos mergaitė tokia kvaila, nuolat jį pertraukinėja ir nuvertina, nors gi, eikit jūs visi po velnių, jis sukurs savo paties

įmonę, kaip ir kaimynas, kuris taip pat nieko apie tai neišmanė, bet va, su draugeliu Meškiuku jis padarys remontą, atnaujins visą namą, tada brangiai parduos, sukūręs didžiulę pridėtinę vertę, o paskui protingai investuos rinkoje, o gal ne, geriau statys žirgų lenktynėse, daugybė žmonių ten gerai uždirba per daug nesivargindami, bet gal ne, su tais žirgais sudėtinga, geriau užsirašys į meditacijos užsiėmimus, sugrįš į save, o gal geriau vėl imti sportuoti, pradėti nuo bėgiojimo, po pusvalandį, paskui eiti į baseiną, kasdien, sutvirtėti fiziškai ir pamiršti tuos dvejus niūrius nedarbo metus, taip, reikia viskam padėti tašką, viską pradėti iš naujo, vėl pakilti!

Ninui tiesiog siaubingai reikėjo išsikalbėti. Sėdėdama biure Silvija, nutaisiusi rimtą veido išraišką, linksėdavo, apsimėsdama kalbanti apie rimtus darbo reikalus. Ninui nerūpėjo, kad ji neištaria nė žodžio, jis tiesiog išsikraudavo, o visapusiškai išanalizavęs savo paties neveiklumą ir išgirdęs tylų Silvijos „Žinoma, suprantu“ bent dešimt kartų, pasijusdavo geriau ir padėdavo ragelį. Kartais jis skambindavo du ar tris kartus per dieną. Silvija visada jį palaikė. Psichiatras aiškiai pasakė: svarbu ne rezultatas, o noras – Ninui svarbu vėl norėti.

Dabartinis Ninas neturėjo nieko bendro su ankstesniu Ninu. Silvija ištekėjo už vyro, kuris žaisdavo su vaikais futbolo, vedavosi juos į baseiną, susitikdavo su draugais išgerti alaus, per popiečio miegą staiga užsimanydavo sekso. Tais laikais ji buvo jam graži nepaisant antsvorio, jis guosdavo ją, kartodavo, kad viskas bus gerai, kad nereikia paisyti kitų nuomonės, rūpintis savo vidumi. Šis pasitikintis savimi ir tvirtas vyras palūžo 2012-ųjų gegužės 5-ąją, lygiai prieš dvejus metus.

Silvija viską prisimena. Ninas paskambino jai į darbą. Buvo vienuolikta valanda, ji ką tik grįžo iš buhalterijos. Iš pradžių

Silvija nieko nesuprato. Jos vyras kažką murmėjo, fone girdėjosi šuns lojimas ir rėkiančios moters balsas. Ninas jau septynerius metus dirbo gyvūnams skirtų produktų linijos pardavimų vadybininku didelėje farmacinėje kompanijoje *Simex*. Jis viską išmanė apie alkio jausmą slopinančius produktus, vitaminus, feromonus katėms, pavadėlius nuo erkių, kaulus stiprinančius papildus, vaistus nuo artrozės... Ninas dalindavo bandinius keturkojų savininkams, girdavo naujausią molekulę, galinčią palengvinti reumato keliamą skausmą seniems šuneliams. Jis daug keliaudavo, pasiekdavo gerus rezultatus. Maisto papildai siekė populiarumo viršūnes. O tada įmonę nusipirko amerikiečiai, siekiantys paversti ją svarbiausia veterinarijos produktų įmone pasaulyje. Kitaip tariant, šerti savo vaistais visos planetos šunis. Nes, pasak Nino, po finansinės 2008-ųjų krizės šunys labai išpopuliarėjo. Kas nenusivilia savo šeimnininku, kai tas visko neteko? Aišku, kad šuo. Jis myli jus nepaisydamas jūsų skolų ar atleidimo iš darbo. Žmonėms jų labai reikia. Žodžiu, tarptautinė kompanija *Simex* norėjo augti. Siekdama šio tikslo ji nusprendė sumažinti išlaidas. Gal ir nelogiška, bet taip jau buvo. Ninas ištvėrė pačių artimiausių kolegų atleidimus, jam teko daugiau keliauti, aplankyti daugiau veterinarų, paglostyti daugiau šunų, kačių, žiurkėnų, net ir papūgą (sergančią lėtiniu bronchitu ir turinčią šeimnininką, pasiryžusį bet kam, kad ją išgydytų). Ninas neišvengiamai grįždavo vis vėliau ir vis labiau pavargęs. Bet nesiskųsdavo. Jis turėjo darbą, pasistengs būti nepriekaištingas, ir viskas bus gerai. O tada vieną dieną viskas žlugo. Ninas nuvyko pas veterinarą, įsikūrusį viename prabangiam Bordo miesto kvartale, pasiūlyti jam naujausių *Ortexo* linijos produktų (labai vertinamų maisto papildų šunims). Jam ramiai sėdint laukiamajame ir laukiant susitikimo su veterinaru, įėjo pagyvenusi, tiksliau, gerokai pagyvenusi dama, vedina kavalieriaus karaliaus

Karloio spanieliu. „Gražus šuo. Greičiausiai konkursinis“, – pagalvojo Ninas, o jau kitą akimirką šuo iššiepė dantis. Ninas nusišypsojo norėdamas parodyti, kad nebijo. Ponia sušuko: „Liaukis, Ulisai!“, kartu nesmarkiai suduodama jam per užpakalį, bet šuo jau raketos greičiu lėkė į Niną. Nuo šios akimirkos yra dvi skirtingos versijos. Pasak Nino, šuo šoko ant jo, o jis stipriai jį atstūmė prisidengdamas savo portfeliu ir taip apsisaugodamas nuo rimto įkandimo. Anot ponios, šuo tiesiog norėjo pažaisti, o Ninas, tikras beprotis, jį užmušė. Nes taip, šuo nugaišo (jis kaip tyčia galva atsitrenkė į prezentacinį nekaloringo édalo stendą). Nė vieno liudininko, dvi versijos. Kompanija pasirinko tikėti ponios versija ir staiga sugalvojo Niną turint galybę trūkumų: nerezultatyvus darbas, nenoras tobulėti. Žodžiu, Ninas be jokių skrupulų buvo išspirtas, o tada pamažu pasirodė ir kita jo pusė: jautrus ir bailus Ninas, kurio Silvija nepažinojo.

Ninas palūžo ne iš karto. Pirmiausia papasakojo istoriją su kavalieriaus karaliaus Karolio spanieliu kokį tūkstantį kartų kiekvienam, sutikusiam jo klausytis: koks buvo ponios žvilgsnis, kaip šuo seilėjosi, kokios slidžios buvo plytelės, kokie buvo šuns dantys, portfelis, purvinas stendas, storžievis veterinaras, greitoji (ponia nualpo). Ninas ieškojo įrodymo, aiškaus įrodymo, kad jis už tai neatsakingas, kad jis ne nusikaltėlis. Tai truko daug mėnesių, jis ketino paduoti kompaniją į visus įmanomus pasaulio teismus, reikalauti atlyginti žalą. Advokatas jį perspėjo: užtruks ilgai. Ninas nepasidavė, pradėjo rinkti įrodymus ir priėjo prie negincijamos išvados: kad visa tai būta sąmokslu. Iš tikrųjų iš darbo jis buvo išmestas ne dėl šuns mirties, o dėl to, kad kritikavo naujuosius *Ortexo* linijos maisto papildus: anot jo, produktas neturėjo jokios vertės, buvo apgaulė ir netgi, dar blogiau, greičiausiai pavojingas. Ninas išdrįso tai pasakyti, perduoti veterinarų, paste-

bėjusių pakilusį nerimo lygį tarp jų vartojančių šunų, dvejones. Žodžiu, jis ryžosi netylėti. Kompanijai tai nepatiko, todėl su juo buvo susidorota, pasinaudojus proga apkaltinti jį dėl to šunelio mirties. Nes į vieną klausimą taip ir nebuvo atsakyta: kodėl kavaliariaus karaliaus Karolio spanielis tą 2012-ųjų gegužės 5-ąją elgėsi taip agresyviai? Netrukus Ninas jau turėjo savo teoriją: gal gyvūną įpykdė jo portfelyje esantys *Ortexo* produktai? Ninas pradėjo desperatiškai ieškoti šeiminių, kurių šunys vartoja šiuos produktus, liudijimų. Pasak Nino, tokių, nors ir nedaug, bet buvo. Vieną vakarą grįžusi namo, Silvija rado jį nuo galvos iki kojų apsirengusį juodai ir susiruošusį važiuoti į *Simexo* būstinę sostinėje, prisirišti prie pastatą supančios tvoros, skelbti bado streiką, perspėti žurnalistus ir taip pakviesti visus Prancūzijos šunis neslėpti savo neapykantos. Silvija pasisodino jį į automobilį. Jis prisidėgė cigaretę, nors nerūkė jau dešimt metų. Ninui baigus rūkyti, Silvija išlaipino jį psichiatrinės ligoninės priimamajame. Jos vyras perdegė.

*

Kur tuos dvejus metus po Nino atleidimo slėpėsi Šarlotė? Ar ji jau buvo čia, mažulytė, prisiglaudusi galvos kamputyje? Gal ir taip, galbūt ji laukė.

2014-ųjų gegužės 9-ąją įmonėje *MaBelleNuit* vyko sujudimas. Paprastai ramutėlis sargas šįkart kreipėsi į Silviją: „Durys užsitrenkė, laukiu meistro, eikite per kitą pusę.“ Kitomis dienomis jis būtų palikęs ją vieną kovoti su durimis nieko nesakydamas, bet šiandien nusprendė būti geras. Silvijai pirmą kartą jo pagailo. Jis gal iš visų maloniausias, bet užstrigęs čia, prie šių durų ištiesai dienai. Silvija dėkodama plačiai nusišypsojo ir įėjo. Hole pirmyn atgal judėjo žmonės, susitikdavo, grįždavo atgal. Pakėlusį galvą Silvija virš priimamojo pamatė didelius pastolius.

Keturi darbininkai kabėjo trijų metrų aukštyje rankose laikydamis didžiulę drobę. Silvija ją iškart atpažino: Eduaras Lesingas *Saulėlydis Marse*. Ši didi dailininką Lediū tiesiog dievino. Jo paveikslu hole jis geidžia jau lygiai dvejus metus, dėl to jam teko nemažai pakovoti. *MaBelleNuit* parduoda ne čiužinius, o krentančias žvaigždes, fėjas Dindilin, stebuklingus kilimus, *MaBelleNuit* – tai Paukščių Tako pradžia. Lediū turėjo neatskleistų poeto talentų. Po daugelio mėnesių kovos jis laimėjo, nepaisant milžiniškos paveikslu kainos, nepaisant to, kad paveikslu kritikai prilygino jį kelioms spalvotoms dėmėms, kurias nuteptų kiekvienas dailės pamokas lankantis penktokas. Pagaliau *Saulėlydis Marse* karaliaus hole ir sveikins įmonės lankytojus. Beliko tik nusilenkti genialiajam Lediū. Net Silvija pajuto plykstelint išdidumo kibirkštėlę. Lediū buvo jos bosas, jos šefas. Jį lydi sėkmė, niekas negali jam atsispirti. Dabar jau viskas įmanoma, net ir pačios Džesikos For pasirodymas.

Silvija laukė prie kavos aparato. Ji norėjo visiems papasakoti, koks nuostabus Lediū, bet niekas prie aparato nesustojo. Nusprendė išgerti dar vieną amerikietiškos kavos puodelį, be cukraus, kad paskui negrauztų sąžinė. Aparatas sušvilpė. Kava paruošta. Vis dar nieko. Ar reiktų pasveikinti Lediū? Pabelsti į jo kabineto duris? Parašyti raštelį? Kodėl jis jos neišpėjo? *Saulėlydis Marse* dar gražesnis nei nuotraukose. Akivaizdu, kad tai šedevras, kuris po kelerių metų bus vertas milijonų. O Lediū jį gavo. Kol Silvija suko ratus aplink aukštą, prie kavos aparato esantį stalą, atėjo profsąjungos pirmininkė Nadina. Pagaliau pasirodė žmogus, su kuriuo galima pasikalbėti ir net pasijuokti, tiesiog atsipalaiduoti! Bet Nadina tuoj pat prabilo: „Labas, mieloji, turėtum pajudėti. ELPas jau pakeliui. Jo vėžiui remisija, todėl nusprendė mus aplankyti. Žinai, koks jis, jam patinka, kai visi savo darbo

vietose ir atrodo iš peties plušantys. Tada jam atrodo, kad įmonė sukasi visu greičiu ir uždirba jam daug pinigų. Sako, kad Lediū ELPui patinka, todėl greičiausiai jis užsuks pas jus. Siūlau paruošti jiems kavos.“ Silvija visu greičiu nukūrė į savo darbo vietą.

Išėmė iš spintos kavos aparatą ir visokiausių spalvų kavos kapsules (Lediū niekada negerdavo, bet pasiūlydavo lankytojams). ELPas galės išsirinkti. Reikės jam išvardyti visus skonius neraudonuojant ir nemikčiojant. Ar ji turės tam jėgų? Lediū atidarė duris ir nužvelgė Silviją nuo galvos iki kojų, tarsi matydamas pirmą kartą. „A, čia jūs. Puiku. Laukiu svarbaus žmogaus. Kai jis atvyks, pranešite man, atidarysite duris ir pasiūlysite kavos. O tada grįšite į savo darbo vietą. Svarbūs vyrai mėgsta paprastus dalykus, suprantate?“ – „Taip, pone. Sveikinu su *Saulėlydžiu Marse* – labai gražu.“ – „Nieko gražaus. Tai visai kas kita. Bet žmonės to nesuvokia.“ Silvijai teliko prikąsti liežuvį. Jai tokie dalykai per sudėtingi. Ji pasikartojo visų kapsulių skonius: „espreso“, „karamelės“, „pieno putos“, „makiato“, „Brazilijos“, „migdolų“. Rankos drebėjo. ELPas (Enris Lekeras Patiurelis) buvo įmonės vadovas, visų svarbiausias, *MaBelleNuit* įkūrėjo sūnus. Nedidelę tėvo įmonę jis pavertė tarpautine prabangius čiužinius parduodančia milžine. Ir štai jis tuoj pasirodys čia, Silvijos biure, po ilgų metų tylos ir paslapčių.

Ji paėmė puodelius, netyčia išmetė juos ant žemės, pakėlė, o tada pasirodė senukas. Jis buvo neką aukštesnis už ją, raukšlių išvogotu veidu, giliai orbitose įstatytomis akimis. Turėjo nedidelę lazdelę ir atrodė kaip įžengęs tiesiai iš tų senų vakarais rodomų filmų, kurių Silvijai taip ir neužtekdavo kantrybės pažiūrėti iki pabaigos. Jį lydėjo aukšta, graži, ką tik įmonėje pradėjusi dirbti raudonplaukė. Silvija matydavo ją įmonės valgykloje su dideliu būriu gerbėjų. „Laba diena, Silvija, ponas Enris Lekeras Patiurelis norėtų pasikalbėti su Lediū.“ Silvija pamiršo pasisveikinti ir nukulniavo tiesiai prie durų: „Jis čia.“ Kaip nemandagu. Nereikėjo

skubėti. Tada ji išvardijo kelis kavos rūšių pavadinimus. Susipainiojo, bet, laimei, ELPas nieko nenorėjo. Paskui Silvija įleido jį į Ledių kabinetą ir grįžo prie savo stalo. Atsisėdusi nusprendė paruošti labai svarbų dokumentą. ELPas turi pamatyti, kaip ji dirba įmonės labui. Silvija valandą laiko rašė viską, kas tik šovė į galvą. Kai įmonės vadovas pagaliau išvyko, ji nubėgo į tualetą išsivemti.

Taip gimė Šarlotė.

*

Kai viskas tapdavo nevaldoma, Silvija prisiglausdavo pas Mirėją. Pabelsdavo į duris tris kartus ir išgirdavo „prašau“ arba nieko, bet vis tiek įeidavo. Ji turėjo raktus. Mirėja jai yra sakiusi: „Jei nieko neatsakysiu, vadinasi, arba miegu, arba miriau, todėl įeik vidun. Jei rasi mirusią, nerėk, kaimynams nepatiks.“ Mirėjai buvo beveik septyniasdešimt devyneri. Ji mažai ką mėgo, bet Silvija jai patiko. Kodėl ji? Kodėl Silviją ji įsileido į savo gyvenimą, o ne ką kita? Gal paprasčiausiai todėl, kad Silvija gyveno už keliolikos metrų, neužduodavo per daug klausimų ir nesikratė nemalonių užduočių, tokių kaip suleisti insuliną jos diabetikėms katėms ar nupirkti joms mėsos kepsnių kvartalo mėsinėje. „Čia aš, Mirėja.“ – „Ar atnešei maisto katėms? Jos išalko.“ Silvijai visai iš galvos iškrito. „Ne, einu dabar. Ar jums dar ko nors reikia?“ – „Jo, šikpopierio.“ Mirėjai patikdavo kalbėti negražiai, patikdavo kartoti, kad ji sena, kurčia, kad ją netrukus išstiks širdies smūgis. Bet ji tiesiog pakęsti negalėdavo, jei kas nors jos gailėdavosi. Dėl nieko nesisielodavo, nes kiekvienas dalykas kada nors baigiasi. „Mirėja, galiu prisėsti penkioms minutėms? Man sukasi galva. Visą dieną lėkiau.“ – „Tai aišku, eikš į virtuvę.“ Mirėja ištraukė iš spintelės sirupo, kaip visada, bet kokio, įpylė jo į stiklinę, o tada iki stiklinės kraštų užpylė vandeniu. Silvija visada vienu ypu išgerdavo, net kai sirupas būdavo neskanus. Mirėjos akys buvo

išblukusio mēlio, kartais pilkšvos, priklausomai nuo apšvietimo. Aplink burną spietėsi raukšlėlės, bet skruostai buvo lygūs ir švelnūs. Plaukuose dar švytėjo kelios tamsios sruogos. Ji dėvėdavo geometriniais motyvais išmargintas suknius – jos buvo seni prisiminimai, su kuriais Mirėja nenorėjo atsisveikinti. Kiek Silvija buvo stora, tiek Mirėja buvo liesa. Silvija nė karto nematė, kad ji būtų prisėdusi ir suvalgiusi visą patiekalą. Beje, Silvijai buvo smalsu, ką ji išvis valgydavo: jos šaldytuve niekada nieko nebūdavo, išskyrus kelis jogurtus, kelias perpjautas citrinas ir du gabaliukus kriaušės, ramiai sau gendančios lėkštėje. Būdama jauna Mirėja buvo nepaprastai graži (Silvija matė nuotraukas), bet pati griežtai nesutiko to pripažinti. Ji kartodavo: „Tai aišku, taip jau yra, kad būdamas jaunas esi ne toks bjaurus. Bet paskui esi tu, kuo esi.“ Jai nepatikdavo, kai kas nors prieštaraudavo, mažai pasakodavo apie praeitį, dar mažiau apie savo sutuoktinį, mirusį prieš dvidešimt metų. Ją kartkartėmis aplankydavo tik sūnus. Mirėja sakydavo, kad jis užknisa ją. Sūnus skambindavo jai kiekvieną sekmadienį ir užbombarduodavo klausimais. Ar pakankamai pavalgė? Kaip miegojo? Ar pasimatavo spaudimą? Ar pasidarė kraujo tyrimus? O svarbiausia, kada pagaliau persikraustys į Bordo? Jis žinojo atsakymą. Bet nepasiduodavo. Vieną dieną Mirėja tiesiog padavė telefoną Silvijai: „Pasakyk jam, kad į Bordo niekada nesikraustysiu ir kad daugiau man neskambintų. Užkniso mane tas durnius.“ Silvija pabandė vynioti į vatą: „Suprantate... jūsų mama truputį pavargusi, bet viskas bus gerai. Ji perskambins jums vakare. Dar truputį su ja pabūsiu, nesijaudinkite.“ Kaip ir reikėjo tikėtis, sūnus nieko nelaukęs atvažiavo, o Mirėja dėl to aprėkė Silviją. Tai buvo nesąžininga. Silvija kelias dienas nebėjo pas Mirėją, ir šioji paskambino jai į duris su kate rankose. Katei blogai, reikia vežti pas veterinarą. Tai buvo melas: katė jautėsi kuo puikiausiai. Bet tokia jau buvo ta Mirėja: pernelyg išdidi, kad atsiprašytų.

Ninas nesuprato, kodėl Silvijai patinka Mirėja: „O tau neatrodo, kad ji piktnaudžiauja tavo gerumu? Pati gali nueiti iki mėsinės. Juk dar visai neblogai juda!“ Silvija atsakydavo, kad jai nesunku padėti. Juk gali pagelbėti kaimynei, kuri, beje, padėdavo Maksui, kai tas negebėdavo taisyklingai asmenuoti, o Aleksiui, kai jis peršoko pirmą klasę, Mirėja padėjo mokytis antroje klasėje. Mirėja daug metų dirbo pradinųjų klasių mokytoja ir net vyresniųjų klasių mokytoja Žue la Turo licėjuje. Kai ji eidavo į turgų, aukšti keturiasdešimtmečiai spausdavo jai ranką ir vadindavo ponija Šantrel. Jie vis dar jausdavosi nejaukiai, kai kurie parduo-tuvėje siūlydavosi pastumti jos vežimėlį, kiti supažindindavo su savo vaikais. Būdavo ir tokių, kurie nuodugniai papasakodavo apie savo karjerą (ypač labiausiai mokykloje tinginiavę). Mirėja juos iškart nutraukdavo, sakydama, kad ji jau sena ar kad turi važiuoti pas kardiologą.

Kai po atleidimo Niną ištiko priepuolis ir Silvija nuvežė jį į psichiatrijos ligoninės priimamąjį, pas Mirėją ji eidavo visiems sumigus (svarbiausia, raminaujų prisigėrusiam Ninui). Kartu jos, perjunginėdamos kanalus, žiūrėdavo serialus. Mirėja niekada nieko neklausdavo: nei kodėl Silvija sėdi pas ją, nei kur jos vyras. Tiesiog ištardavo: „A, štai ir tu! Matei, kaip prastai jis vaidina?! O ta ilgšė negali liautis šypsojusis? Nė pati nesupranta, ką sako!“ Vienintelį kartą Silvija papasakojo savo bėdas. Mirėja išklausė, o tada padarė išvadą: „Vyrais nepasitikėk. Niekada. Jie silpni. Tiesiog gyvenk savo gyvenimą.“ O tada perjungė kanalą ir užsnūdo. Ji vis dažniau štai taip netikėtai užsnūsdavo. Dėl amžiaus. Tada Silvija išjungdavo televizorių ir sėdėdama viena tamsoje klausydavosi Mirėjos knarkimo. Kartais tyliai paverkdavo. Ne iš liūdesio. Tiesiog reikėdavo išverkti tai, ko prisikaupė per daug. Tuomet visada pasijusdavo geriau. Beje, o kas jai galėjo

nutikti šiame neaiškaus amžiaus namelyje, šalia murkiančių kačių ir kas dvidešimt minučių suburzgiančio šaldytuvo?

Pastaruoju metu Ninas truputį atsigavo. Kai ateidavo laikas miegoti, jis kartais vis dar karštligiškai klišėdavo kompiuterio pele. Tai nieko gero nežadėjo, nes reiškė, kad vėl įsisuks į savo kovą su kompanija *Simex*. Ar jis pastebėdavo, kad Silvija verkė, kad ji pavargusi, kad jos kilogramai varo ją į nevilgtį? Kartą ji pratrūko: „Kiek galima, Ninai, apie *Simexą*? Daugiau nieko nenoriu apie juos girdėti.“ Jau buvo vėlus vakaras, ji užmigo pas Mirėją ir buvo kiek apsilbaususi. „Ninai, ir aš pavargau... Iš tavo žmonos jau nedaug liko, o tie likučiai taip pat gali perdegti. Supranti?“ Ninas nesusinervino, nepriekaištavo, kad tai nesąžininga. Jis tiesiog priėjo prie jos ir iš visų jėgų suspaudė jai delną. Silvija pajuto ant jo pirštų galų likusias ašaras. Glamonėdamas jos krūtinę jis aistringai ją pabučiavo. Per kelias minutes Ninas sugražino Silviją į pačią pradžią: kai jis dar turėjo kelis plaukus, kai dar net ištikus sunkumų gebėdavo nusišypsoti. Tikrasis Ninas kažkur netoli, jis dar gali grįžti.

Žue la Turo nepavadintum nei kaimu, nei miesteliu, nei dideliu miestu. Turistams irgi čia nebuvo ką veikti. Nors... Pagrindinėje aikštėje stūksojo bokštas, didžiulis statinys, įveikęs amžius, išgyvenęs karus, marą, badą ir išlikęs, kai per revoliuciją sudegė sena viduramžių pilis. Kartais smalsuoliai užsukdavo jo apžiūrėti. Kelionių giduose jis būdavo pažymėtas viena žvaigždute, niekada dviem. O tai reiškė: „Užsukite, jei turite laiko, bet specialiai čia nevažiuokite.“ Silvija gyveno nedideliame privačių namų kvartale miesto pakraštyje. Pro langą ji matydavo bokšto viršūnę, o kai būdavo giedra, ir žmonių siluetus pačiame viršuje, besigrožinčius peizažu. Bokštui nerūpėjo atleidimai, besikeičiantys šefai, Ledių išnykimai, blogi Makso pažymiai ir jo tyliadieniai.